

BELARUS ÜLKE RAPORU

OCAK 2021

Nüfus	9,5 milyon
Dili	Rusça, Beyaz Rusça (Her ikisi de resmi dil)
Etnik Yapı:	Nüfusun % 84'ü Beyaz Rus, % 8'i Rus, % 3'ü Polonya %5'i Diğer
Yönetim Biçimi	Çift meclisli, başkanlık tipi cumhuriyet rejimi
Para Birimi	Beyaz Rusya Rublesi(BRb) (1 ABD Doları: 2,40 BRb)
Başkent	Minsk (1,7 milyon)
Önemli Şehirler	Minsk, Gomel, Mogilev, Vitebsk, Grodno, Brest
Yüzölçümü	207.600 km2

COĞRAFI KONUM

Beyaz Rusya (Beyaz Rusya ya da Byelorussia), Avrupa'nın merkezinde, Rusya Federasyonu, Avrupa ülkeleri ve Asya arasında büyük ve önemli kara ve demiryolları arasında kalan, temel iletişim noktaları ile petrol ve doğalgaz boru hatlarının kesiştiği bir konumda bulunmaktadır. Rusya'nın merkezi ve batı kesimleri ile Batı Avrupa, Karadeniz, Baltık Denizi arasındaki en kısa yollar Beyaz Rusya üzerinden geçmektedir. Eski SSCB üyesi olan Beyaz Rusya kuzey Avrupa'da Rusya ile yakın ilişkiler geliştiren ülkelerin başında gelmektedir.

Ülke iklim özellikleri bakımından orta derecede kıta iklimi özelliği göstermektedir. Kışlar görece olarak daha yumuşak ve nemli, yazlar daha sıcaktır. Sıfırın üstü sıcaklıklar 230-263 gün arası sürmektedir.

Beyaz Rusya topraklarının % 43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Ülke yüzölçümünün %40,9 gibi önemli bir kısmını ormanlar oluşturmakta ve bu oran merkezi ve Doğu Avrupa için de önemli bir katkıda bulunmaktadır.

Ülke yağış rejimi olarak genellikle yağışlı bir bölgede yer almaktadır. Yılda yağın ortalama yağmur miktarı 600-700 mm'yi bulur. Yağışlı gün sayısı ortalama olarak en çok Nisan-Ekim ayları arasında görülür.

DOĞAL KAYNAKLAR

Beyaz Rusya, petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları üretimi bakımından fazla zengin olmasa da mineral ürünleri üretimi bakımında Avrupa'da oldukça üst sıralarda yer almaktadır. Özellikle potasyum tuzu rezervinde dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Mozyr, David-Gorodok ve Starobin'deki rezervlerin toplam miktarı 22 milyar ton olarak tahmin edilmektedir. Sapropel rezervleri ise 3 milyar m³'e yakındır.

Granit, dolomit (beyaz mermer), marn ve tebeşir, kil, kum ve çakıl, doğal boyaların üretiminde kullanılan ham maddeler önemli doğal kaynak rezervlerini oluşturur.

Ülke petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakirdir. Sınırlı miktarda petrol üretimi varsa da, bu ülke ihtiyacının ancak % 12-13'ünü karşılamaktadır. Buna karşın ülkede petrol işleme sanayi gelişmiştir. Beyaz Rusya, Rusya Federasyonu'ndan aldığı ham petrolü işleyerek ihraç etmektedir. Petrol ürünleri ülkenin ihracatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Naftan ve Mozır ülkedeki en büyük iki petrol rafinerisidir.

2,3 milyon ton turb ve 203 milyon m³ doğal gaz üretimi de diğer doğal kaynakları oluşturur.

BELARUS'UN EKONOMİK YAPISI

Ülkede devletin ekonomideki ağırlığı fazladır; bu anlamda büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. Ülke resmi olarak ithal-ikamesi stratejisi izlemekte, bu çerçevede, halk ithal mal satın almak yerine yerli malları kullanmaya teşvik edilmektedir.

Sovyetler Birliği döneminden kalan kamu işletmelerinin üretimden aldığı pay yüksektir. Özelleştirmenin yavaşlaması, sermaye kaçışlarının yaşanmaması, sıkı idari kontroller neticesinde, diğer BDT ülkelerinin aksine, Beyaz Rusya'nın SSCB'nden devraldığı tesisler bağımsızlık sonrasında üretim kapasitelerinin çok az bir kısmını kaybetmiştir.

Ülke ekonomisinin önemli özelliklerinden birisi olarak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya petrolünü ve doğalgazını Avrupa ülkelerine göre çok ucuza almaya devam etmesi ve Rusya'dan aldığı ham petrolü işleyerek ihracatında önemli bir kalem olarak kullanması sayesinde yüksek gelirler elde etmesi gösterilebilir. Rusya'dan aldığı doğal gazı transit olarak Avrupa ülkelerine satması da özellikle 2000'lerin başlarından itibaren artan petrol ve doğal gaz fiyatları düşünüldüğünde, ülkenin dış ticaret dengesini olumlu etkilemiş ve bu dönemde yüksek büyüme hızları göstermesine önemli katkıda bulunmuştur.

Ülke dış ticaretinin büyük bir bölümünü Rusya Federasyonu ile yapmaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan dış ticaret açığı, Rusya pazarındaki rekabet gücünün giderek azalması ve yaşanan ekonomik kriz sonrası ortaya çıkan talep daralmasının yarattığı olumsuzluklarla ilişkilendirilebilir. Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar da Beyaz Rusya'yı doğrudan etkileyebilmektedir. Gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan Rusya Federasyonu'yla olan yakın ilişkiler olumsuz şartlardan da öncelikle etkilenme potansiyelini doğurmaktadır.

Beyaz Rusya 2008 yılına kadar yüksek büyüme oranları kaydetmiş olmasına rağmen son yıllarda yavaşlayan bir ekonomik büyüme ve makroekonomik istikrar sorunu ile karşı karşıyadır.

İMF verilerine göre 2019 için reel GSYİH büyümesi, % 1,22 olarak gerçekleşen Beyaz Rusya ekonomisinin 2020 yılında % 6 oranında küçüleceği 2021 yılında ise % 3,5 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ

Rusya ile ticari bağlar hem coğrafi ve kültürel yakınlık hem de iki ülke arasındaki Birlik Anlaşması nedeniyle sürekli güçlenmektedir. Rusya'ya ihracatta makine ve ekipman, tekstil ve gıda ürünleri en önemli payı almaktadır. İthalatındaki en önemli payı oluşturan petrol ve diğer aramalı ithalatı nedeniyle dış ticarete verilen açık oranı giderek artmaktadır.

2019 yılı rakamları değerlendirildiğinde Beyaz Rusya'nın toplam dış ticaret hacminin 54,2 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Buna göre ülkenin ihracatı 2019 yılında 22,5 milyar dolar, ithalatı ise 31,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılında 23 milyar dolarlık (%2 artan) ihracatla dünyada 68. sırada olan Beyaz Rusya'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler Rusya (%56,8), Polonya (% 5,4) ve Çin (% 4,1)'dir. Ülkenin ihracatında Türkiye % 0,6 pay ile 19. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE-BELARUS DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye-Belarus Dış Ticaret Değerleri (Bin Dolar)

Türkiye'nin 2019 yılında Beyaz Rusya'ya yapmış olduğu ihracat, bir önceki yıla göre % 21 artış göstererek 531 milyon dolar olmuştur. Beyaz Rusya 2019 yılında ihracat yaptığımız ülkeler arasında 62. sırada yer almaktadır. Aynı yıl Beyaz Rusya'dan yapmış olduğumuz ithalat ise bir önceki yıla göre % 35 azalarak 125 milyon dolar olmuş ve ithalat yaptığımız ülkeler arasında 79. sırada yer almıştır.

YIL	İHRACAT	İTHALAT
2015	205.139	192.831
2016	357.598	102.567
2017	422.011	182.969
2018	439.279	193.292
2019	530.865	125.454

(Bin Dolar)

TÜRKİYE'NİN BELARUS'A İHRACATINDAKİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Örme Eşya, Makinalar, Mekanik Cihazlar ve Aletler, Sentetik ve Suni Filamentler, Örme Giyim Eşyası ve Aksesuarı, Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler, Sentetik ve Suni Devamsız Lifler, Özel Dokunmuş Kumaşlar, Dantela, Duvar Halıları, İşlemeler, Örülmemiş Giyim Eşyası ve Aksesuarı, Motorlu Kara Taşıtları, Halılar ve Yer Kaplamaları, Diğerleri.

TÜRKİYE’NİN BELARUS’TAN İTHALATINDAKİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Sentetik ve Suni Devamsız Lifler, Demir ve Çelik, Dokumaya Elverişli Diğer Bitkisel Lifler, Sentetik ve Suni Filamentler, Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış Dokunabilir Mensucat, Organik Kimyasallar, Demir veya Çelikten Eşya, Ağaç ve Ahşap Eşya, Odun Kömürü, Kâğıt ve Karton ve Bunlardan Eşya, Optik, Fotoğraf, Ölçü, Tıbbi Alet ve Cihazlar, Diğerleri.

GAZİANTEP-BELARUS DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Gaziantep’in Belarus’a yapmış olduğu ihracat yıllara göre ele alındığında söz konusu ihracatın giderek artmakta olduğu görülmektedir. 2015 yılında 12 milyon 385 bin dolar seviyesinde olan ihracat, 2016 yılında 18 milyon 856 bin dolar, 2017’de 25 milyon 240 bin dolar, 2018 yılında 35 milyon 401 bin dolar ve 2019’da ise bir önceki seneye göre %31 artış göstererek 46 milyon 267 bin dolara ulaşmıştır.

